

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Prætextu minoris pretij rem venditam diminuere, num. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

Tertio, quando in prima emptione est neri ad restitucionem, quando ita de-
apposita clausula instituti, hoc est, quando venditor constituit, se nomine
emptoris rem illam possidere. Quartò quando prior emptor est Ecclesia, vel
locus pius. Quinto, quando secundus
emptor emit mala fide, hoc est, sciens
esse alteri venditam; quæ omnia vide
apud doctores e latius, apud quos etiam
habes, quisnam sit præferendus, quando
quis aliquid alicui vendit, & deinde
alteri donat, vel contra.

e Molin. d. 532. &c. d. 569. Fagund. l. c.
c. 36. Less. du. 10 & paßim.

*Prætextu minoris pretij venditam
rem diminuere.*

4. Injustitiae reus est, qui rem ven-
dit infimo pretio, & partem mercis tra-
dit: si ulna, v. g. panni rigorosè valeat
quinque, infime quatuor, non potest
mercator f vendere ulnam pro qua-
tuor, & non tradere integrum panni
ulnam, eo colore, ut sibi ejusmodi par-
tem reservet, pro eo, quod deest ad
pretium rigorosum. Ratio est, quia sic
mercator non staret contractui, & pacto
inito cum emptore de vendenda illi in-
tegra panni ulna, & sic illum deciperet.
Ut interim taceam incommodum non
raro sequens; nam emptori non suffi-
ciet v. g. pannus ad vestem sibi compa-
randam &c. nec sufficiet huic ægroti,
cui necessaria est uncia electuarij, si tu
occulte semiunciam tradas.

f Mol. latè d. 351.

5. Neminem puto refragaturum al-
lata doctrinæ. Aliud enim est, quod g
plures probabiliter docent, defrauden-
tem in pondere, vel mensura, non te-

g Tol. Val. Sotus, Reb. aliquæ, quos ci-
tat sequiturque Salas, du. 35. n. 4.

Vlna v. g. panni valet justè quinque
aureis; verum five ob legem injustam,
five ob potentiam, five ob malitiam
emptorum, ipsi solvunt quatuor; ju-
stè mercator dabit minus de ulna pan-
ni, quantum scilicet satis est, ad suum
justum pretium supplendum: & ratio
est, quia pretium, quod solvit, sup-
ponitur esse minus infimo, atque adeo
injustum: quare mercator sic diminu-
endo de merce, inducit æqualitatem, &
ex alia parte emptori injusto imputa-
bitur damnum, quod ipsi eidem fortè
sequetur, (nisi in aliquo casu magni
damni, aliud dictet charitas &c.) At in
casu numeri præcedentis, non ita, quia
tibi pretium, quod emens solvit, licet
infimum, justum tamen est. Et nihil
minus puto, si mercator omnino pre-
tio summo volebat vendere, ad quod
certè jus habet, & emens compelleret
injuste ad vendendum infimo, posse
tunc mercatorem fibi pretium suum,
diminuendo de mensura, compensare,
quia tunc reddit ratio suiæ indemnitatis,
& damnum emptori fortè obveniens,
ipsum merito imputabitur, ut dictum
est.

Hhh 3

Huc

Huc pertinet, quando prætextu, & mixtum cum modico ferro, à vinitoribus mustum, ad quod decoquendum, necessario addenda est modica aqua &c. modo serventur tria: primò, ut misceatur solum id, quod est necessarium ex arte: secundò, quod confuetum: tertius, in parva quantitate: ratio est, quia hæc ita communiter aestimantur & venduntur in foro.
h. Azo p. 8. lib. 8. de empto, & vendito. c. 23. q. 3. ex Cordub. in summ. q. 8.

An vino misceri aqua, ac frumento misceri secale, vel quid simile liceat, innui superius i.

i. Supr. §. 5. num. 4.

Vendere quid pro quo.

7. Vitium id pharmacopolarum est familiare, qui aquas ex herbis extractas, ipsas herbas, radicesve, & varia electuaria ab emporibus expedita, cum in promptu aliquando non habeant, alia non absimilis virtutis tradunt, ne in ipsorum officinis deesse illa emptores conquerantur, minusque propterea illas frequentent.

ff. Bardi lib. 1. sil. qu. 2. sec. 1. à n. 14. tit. Delugat. 2. de just. d. 26. num. 135. & Dian. p. 1. tr. 8. ref. 80.

*Venditio rei vilioris mixta cum
pretiosore.*

6. Ab argentarijs & similibus licet vendit argentum & aurum, mixtum cum eo metalli genere, quod dicitur, lega, à ferrarijs ferrum mistum aliquibus granis arenæ; à fabricaldarijs tè sit, invito porrigit.

g. Solum

